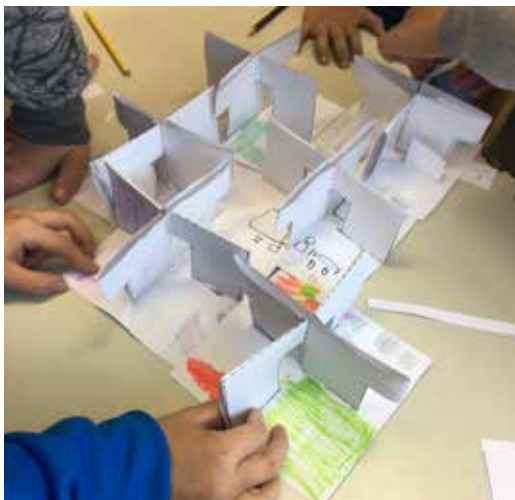

SOBE

32

O NAS

Center arhitekture Slovenije vodijo Barbara Viki Šubic, Špela Kuhar in Polona Filipič. Arhitektke, ki delujejo na področju arhitekturnega izobraževanja, so prejemnice Plečnikove medalje 2013 ter avtorice več razstav, prireditev in prispevkov v popularni in strokovni literaturi. Vodijo pomembne domače in mednarodne izobraževalne programe oz. pri njih sodelujejo.

Besedilo: **Barbara Viki Šubic, Špela Kuhar in Polona Filipič**, fotografije: **Center arhitekture Slovenije**

Ali sobe sploh še potrebujemo? Zakaj so sobe še vedno sestavni del stanovanja? Kakšen je njihov pomen v sodobnem konceptu bivanja, kjer so prostori vedno bolj odprti in med seboj povezani?

Čeprav je trend, da so prostori v sodobnih stanovanjskih tlorisih vedno manj fragmentirani, pa lastna soba še vedno pomeni prostor, kjer lahko živimo svoje intimno življenje, je tisti kotiček stanovanja, kjer smo svobodni in v katerem si ustvarjamo svoj svet. Virginia Woolf je leta 1929 zapisala, da mora ženska, ki se poteguje za svobodo, imeti majhno rento in lastno sobo.

Sobo v strukturnem smislu določajo predvsem stene, ki so tudi pomemben in prepoznaven arhitekturni element. Ko stene odmaknemo, se prostori med seboj zlijejo, med njimi se pojavijo drugi ločilni elementi. Posamezno sobo lahko določa uporaba različnih materialov ali barv na tleh ali stropu, svetloba ali celo vonj. Občutek zaključene prostora lahko dosežemo tudi s poudarjanjem konstrukcijskih elementov, s spuščanjem ali dvigovanjem tal ali stropa, z zamikanjem elementov po horizontali ali vertikali, s premičnimi elementi, kot so zavese ali pohištvo. Pionir prostega tlorisa je bil arhitekt Le Corbusier, ki je med letoma 1914 in 1930 s svojimi »petimi točkami nove arhitekture« in uvedbo modularnega sistema Dom-ino močno vplival na razvoj moderne arhitekture.

Bolj kot vprašanje, ali imeti stanovanje,

sestavljeno iz manjših sob, ali ne, je morda pomembno vprašanje, kako se v takih ali drugačnih prostorih počutimo. V notranjih prostorih preživimo povprečno 20 ur na dan. V njih bivamo, spimo, delamo, se igramo in zabavamo ..., prav zato je zelo pomembno vprašanje, kaj pravzaprav pomeni kakovostno oblikovanje notranjih prostorov, predvsem v stanovanjskih stavbah.

Pomislite na svojo najljubšo sobo. Predstavljajte si njene teksture, barve in odprtine. Pomislite na vse predmete, ki so v njej. Nato pa v mislih izbrišite stene, ki določajo prostor vaše sobe. Kaj ostane? Ali še vedno vidite svojo sobo? Vam je ta prostor prijeten? Vam omogoča doživetje vaše lastne biti? Oblikovanje in zasnova notranjih prostorov morata, če citiram Vitruvija (De architectura), izražati predvsem tri osnovne značilnosti: trdnost, uporabnost in lepoto. Potemtakem ni bistveno vprašanje, ali sobe potrebujemo ali ne, temveč kako ustvarjati varna, funkcionalna, prijetna, spodbudna in zdravju prijazna okolja za človeka, da lahko v njih živi in dela. Prostor namreč bistveno vpliva na naše počutje, zadovoljstvo, storilnost in zdravje. Ugotovljeno je bilo, da dobro oblikovan in privlačno opremljen prostor pisarn, trgovin ali bolnišnic vpliva na večjo storilnost zaposlenih, zvišuje prodajo, privablja kupce ali prispeva k hitrejšemu ozdravljenju bolnikov. Kakovostno oblikovane šole in učilnice dokazano vplivajo na boljše koncentracijo, znanje in medosebne odnose (npr. na manjšo agresivnost učencev).

Intimno vprašanje, ali se bolje počutimo v členjenih prostorih s sobami ali v večjih prostorih brez delitve, ni tako pomembno, kot je cilj, da so taki in drugačni prostori oblikovani skladno z osnovnimi načeli varnosti, funkcionalnosti in estetike. Le ta namreč narekujejo oblikovanje kakovostnega prostora.

PREGLEDNA RAZSTAVA

HELENA KOTTLER VURNIK (1882–1962)

Slikarka in oblikovalka

Center arhitekture Slovenije je z Narodno galerijo sodeloval pri pripravi pregledne razstave o slikarki Heleni Kottler Vurnik.

Svoje delo je Helena Vurnik, rojena Kottler, posvetila predvsem opremljanju projektov svojega soproga, arhitekta Ivana Vurnika. Z njim je vseskozi sodelovala, med drugim tudi pri izvedbi zasebne kapele tržaškega škofa Andreja Karlina in Zadrugne gospodarske banke na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Veliko se je ukvarjala tudi s knjižno opremo.

Vabimo vas, da si ogledate razstavo ter obiščete bogat spremljevalni program za otroke in družine ter odrasle. S kolekcijo daril, posebej ustvarjenih ob razstavi, lahko del bogate arhitekturne kulturne dediščine, ujete v izdelke, podarite sebi in bližnjim.

Razstava bo na ogled do 3. decembra 2017.